

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

Thema 2023: Biodiversiteit

Soort van het seizoen: lente, april – juni, paardenbloem en bezoekers

In 2023 heeft Natuurlijk Delfland gekozen voor het jaarthema Biodiversiteit. De reden hiervoor is de achteruitgang hiervan en de afspraken die gemaakt zijn op de VN-conferentie over biodiversiteit (COP15) in de Canadese stad Montreal. Een van de belangrijkste is: in 2023 30% meer gebieden beschermen, waar de natuur centraal staat.

Wat verstaan we onder biodiversiteit?

Dat zijn alle levensvormen tussen genetische variatie en landschap. Als natuurliefhebber zijn de diverse planten en diersoorten daarin het duidelijkst herkenbare vormen.

Deze variatie levert grondstoffen en voedsel, reguleert ons klimaat en zuivert lucht en water. Ook biedt ze ons een prettige leefomgeving om in te wonen, te recreëren en inspireert ons.

Om dit thema handen en voeten te geven zetten wij elk seizoen een plant of dier in het zonnetje. Uiteraard organiseren we met onze teams vele activiteiten. Kijk hiervoor op onze website, [klik hier](#)

Klein geaderd witje

Citraenvlinder

Roodgatje

Snorzweefvlieg

Zandbij

Meld je paardenbloemen en de beestjes erop via
natuurlijkdelfland@knnv.nl
of via
www.waarneming.nl

Eigen ervaring

Als een soort kuikentjes in het voorjaar of zonnetjes in de zomer, zo zie ik onze paardenbloemen. Ze vrolijken elke tuin, plantsoen en straat op met hun heldergele bloemen. En wie heeft niet de zaadpluisjes afgeblazen, toch één van de eerste ervaringen met natuur. Toch, nog nauwelijks begonnen op mijn “volks” tuin, wordt mij gewezen op de verschrikking der paardenbloemen. Als ik deze niet uitsteek, laat bloeien of – in het allerergste geval – zaad laat zetten, helpen de verspreidende zaden alle tuinen naar de knoppen. Dat zie ik anders en dat laatste is echt niet waar, in mijn tuin mogen ze bloeien en pluis vormen, in omringende tuinen zie ik nog steeds geen paardenbloem-woekering. Hier en daar steek ook ik er wel eens één weg, als die plaats niet wenselijk is, het is wel een tuin.

Herkenning

Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) is een plant uit de composietenfamilie (*Compositae*) oftewel samengesteldbloemigen. Ook het gele bloemhoofdje van de paardenbloem is samengesteld uit honderden lintbloemetjes. Een lintbloem is een bloem waarbij de bloemkroon is vergroeid tot één bloemblad. De karteltjes aan het einde herinneren nog aan de vijf blaadjes die het ooit zijn geweest. Ook de vijf meeldraden zijn samengegroeid.

Paardenbloemen hebben penwortels, groeien uit een rozet van langwerpige, ingesneden bladeren en hebben een onvertakte, holle stengel die de bloem draagt. Het witte melksap is te zien als je steel of blad breekt. De vruchten vormen na rijping een pluizig soort parachootje, dat makkelijk door de wind wordt meegenomen. Als de zaden weg zijn, blijft de witte bloembodem met vele donkere puntjes achter.

Voorkomen

De paardenbloem groeit bijna overal, ze houden van vochtige, voedselrijke omstandigheden, maar nemen met wat minder ook genoeg. Ze kunnen het hele jaar bloeiend gezien worden, maar de belangrijkste bloei is twee keer in een jaar: april/mei en augustus. Het is een winterharde, overblijvende plant die 5 tot 50 cm hoog kan worden.

Bijzonder

Bij het geslacht paardenbloem ontwikkelt het vruchtbeginsel en rijpt het zaad los van bestuiving en bevruchting, apogamie. Hierdoor zijn de nakomelingen identiek aan de ouderplant. Door mutaties zijn er in de loop van de tijd talloze verschillende soorten ontstaan, zogenaamde microsoorten. Daar zijn er meer dan 1000 van beschreven, enkel te herkennen door specialisten.

Ecologie

Paardenbloemen zijn heel belangrijk voor de biodiversiteit. Ze worden gegeten door grote en kleine grazers, zoals herten, hazen en konijnen en mensen (molsla). Ondanks dat paardenbloemen zonder bevruchting kunnen voortbestaan, produceren ze wel nectar. Voor onze insectenfauna zijn ze onmisbaar. Door de vroege bloei in april, als er nog niet veel andere bloemen bloeien zijn zij een dankbare bron van voedsel. Op paardenbloem komen wel 130 soorten wilde bijen als bezoekers en daarmee is het de belangrijkste bijenplant (nummer twee is braam). Toch vind je paardenbloem niet terug in de toptien van bijenplanten. Ook dagvlinders, een aantal nachtvlinders, (zweef)vliegen, wespen, mieren kevers, wantsen doen zich te goed aan paardenbloem. Er is zelfs een galmug, de paardenbloemvlekgalmug die de plant nodig heeft.

Tekst en foto's: Anna Kreffer eindredactie Geert van Poelgeest